

Ingmar Roos
AS Lux Express

Teie: 16.06.2025

Meie: 15.07.2025 nr 5-4/2025-097-2

Kiri edastatud digitaalselt aadressil: Ingmar.Roos@luxexpress.eu

Vastus taotlusele (AS Lux Express)

Pöörduisite 16.06.2025 Konkurentsiameti poole taotlusega algatada riiklik järelevalvemenetlus AS-i Eesti Liinirongid (edaspidi Elron) suhtes seoses võimaliku turgu valitseva seisundi kuritarvitamisega, mis avaldub ebaõiglasel hinnakujunduses (Konkurentsiseaduse § 16 p 1).

Konkurentsiamet on tutvunud Teie pöördumisega ja kogunud lisateavet seoses Elroni tegevusega. Kogutud teabe põhjal ei ole Konkurentsiamet tuvastanud, et Elron oleks oma tegevusega turgu valitsevat seisundit kuritarvitanud ega muid konkurentsioiguslikke nõudeid rikkunud alljärgnevatel põhjustel.

1. Piletihind Tallinn-Jõgeva liinidel

Pöördumises olete välja toonud, et Elron kehtestas ebaõiglaselt kõrged hinnad tavakiirusel- ja ekspressrongiga sõitvatele reisijatele Tallinnast Jõgevale. Nimelt maksab tavakiirusel rongiga Tallinnast Jõgevale sõitmine sõidu kilomeetri kohta ca 12% rohkem kui Tallinnast Tartusse. Teie hinnangul on Elron sellise hinnakujundusega ära kasutanud olukorda, et osadel liinidel puudub konkureeriv teenus kaugliini busside näol. Seetõttu hinnastatakse bussi näol alternatiivi mitte omavate piirkonda reisijaid kõrgemalt.

Konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 16 järgi on keelatud ettevõtja poolt turgu valitseva seisundi otsene või kaudne kuritarvitamine kaubaturul. KonkS § 16 p 1 keelab ebaõiglaste ostu- või müügihindade või muude ebaõiglaste äritingimuste kehtestamise või rakendamise.

Hind on KonkS § 16 p 1 mõttes ebaõiglane, kui see ei ole mõistlikus vahekorras osutatud teenuse või müüdud kauba majandusliku väärtusega.¹ Kauba majanduslik väärtus koosneb reeglina selle tootmis- või soetamiskuludest ja mõistlikust ärikasumist.²

Teie pöördumisest ei tulene selget põhjendust selle kohta, kas ja mil määral Elroni kehtestatud piletihind ei põhine kuludel ega objektiivsetel põhjustel. Elroni piletihinnad teatud sihtkohtadesse on kilomeetri kohta kallimad, kuid piletihinna põhjendatuse osas ei ole määrav üksnes rongi poolt läbitud vahemaa kilomeetrites, vaid ka muud asjaolud. Näiteks ettevõtjal on iga sõitja kohta alati püsikulu (tööjõud, piletisüsteem, IT-lahendused jms) ning see ei muutu sõltuvalt sellest, kui pikk on vahemaa. Seega kui reisijate arvelt katta reisi pealt tekkinud kulu,

¹ Vt ka lahend 27/76 United Brands Company [1978] ECR 207, p 250 jj.

² Tallinna Halduskohtu otsus nr 3-15-2945, p 35.

siis väiksema nõudlusega piirkondades on loomulik, et iga reisija rahaline panus võib olla suurem.

Turgu valitseva seisundi kuritarvitamise puhul on oluline lisaks teole tuvastada ka selle tegevuse negatiivne mõju konkurentsile. See tähendab, et Konkurentsiamet võib sekkuda juhul, kui esineb kahtlus, et ettevõtja tegevus on juba kahjustanud või võib kahjustada konkurentsi, sealhulgas piirata konkurentide sissepääsu turule. Taotlusest ei tulene, et Elroni kehtestatud hinnad oleksid kuidagi olemasolevat konkurentsi kahjustanud. Samuti ei eksisteeri Konkurentsiametile teadaolevalt takistusi teistele turuosalistele hakata Elroni kõrval veoteenust pakkuma vaidlusalustele piirkondadele.

Töite oma pöördumises muuhulgas välja Elroni esindaja kommentaari Rahvusringhäälingule, mille kohaselt konkurentsi olemasolul bussivedajatega väga populaarsetel liinidel kohaldata väiksemat hinnatõusu.³ Mõistame, et Elroni esindaja väljaütlemine Rahvusringhäälingule võib jätta eksitava mulje, et üksnes puuduliku konkurentsi tõttu on rongipileti hind Rakveres, Türi ja Jõgeva piirkonnas oluliselt kõrgem kui piirkondades, kus reisijatel on olemas piisavalt hea alternatiiv. Konkurentsiameti hinnangul puudulik konkurents ei tähenda automaatselt, et Elroni kehtestatud hind ei oleks majanduslikult põhjendatud. Samas peab Elron ka arvestama, et artiklis viidatud omanike ootusi teenida tulu ei tohiks hakata ära kasutama liinidel, kus teenuse alternatiivide valik puudub või on väiksem. Rõhutame, et teenuse hind peab vastama selle majanduslikule väärtusele koos mõistliku kasumiga.

2. Pileti hind Tallinn-Tartu liinil

Oma pöördumises olete välja toonud, et Tallinn-Tartu vahel ekspressühendusena teenindatavad kell 10:02 ja 15:10 Tallinnast väljuvad reisirid on hinnastatud Elroni poolt põhjendamatult madalamalt. Leiate, et tegemist on Elroni tahtliku turumoonutusega, mis on tekitatud eesmärgiga tõsta rahvusvahelise rongiühenduse kasutajate arvu pakkudes neile turutingimustel toimivate bussiveoteenuse pakkujatega võrreldes madalamat hinda.

Konkurentsiamet selgitab, et ebaõiglase hinnastamise juures on peale hinna objektiivse põhjendatuse oluline ka ettevõtja poolt kehtestatud hinna mõju kaubaturul tegutsevatele ettevõtjatele. Nimelt on ebaõiglaselt madalama hinnaga tegemist juhul, kui sellise hinnakujundusega ei suuda sama tõhus konkurent tõhusalt konkureerida.⁴

Eeldusel, et Lux Express võiks olla Elroni oletatav konkurent veoteenuse pakkimisel Tallinn-Tartu suunal⁵, on ettevõtjate võimatuse konkureerida Elroni hindadega hindamiseks asjakohane võrrelda sarnast teenust pakkuvate ettevõtjate, s.t Lux Expressi ja Elroni, hindu.

Otsingu tulemusena selgus, et tööpäeval kell 10:10 Tallinnast väljuva ekspressrongi tavahind Tartusse on käesoleva dokumendi koostamise ajal 12,90 eurot. Lux Expressi bussiliinidel Tartusse on vahetult samal ajal (10:00 ja 10:30) väljuva bussi piletihind 14,00 eurot. Hinnavahe 1,10 eurot ei ole eelduslikult nii suur, et sellega kaasneks kaubaturult konkurentide väljatõrjuv mõju. Lisaks tuleb arvestada, et bussiliinidel on sõiduaeg Tallinnast Tartusse lühem kui rongiliinidel, mis võib ka omakorda mõjutada hinnavahet.

Lux Expressi suutlikkust Elroniga konkureerida tõendab lisaks asjaolu, et ettevõtjal on võimalik võrdväärset teenust pakkuva teistel kellaegadel võrreldes Elroniga ja madalama hinnaga. Näiteks tööpäeval võib Lux Expressi „Superior“ bussiga sõita Tartusse muudel kellaegadel ka

³ <https://www.err.ee/1609618904/rongipiletite-hinnatous-tabab-valusamalt-rakverre-turile-ja-jogevale-soitjaid>.

⁴ Komisjoni teatis — Suunised komisjoni täitetegevuse prioriteetide kohta EÜ asutamislepingu artikli 82 kohaldamisel turgu valitsevate ettevõtjate kuritahtliku konkurentide tõrjuva tegevuse suhtes, p 27. Kättesaadav: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/HTML/?uri=CELEX:52009XC0224\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/HTML/?uri=CELEX:52009XC0224(01)).

⁵ Käesoleva juhtumi lahendamise raames jätab Konkurentsiamet kaubaturu ja konkurentide ringi lõplikult piiritlemata, sest kui muud asjaolud kõrvaldavad järelevalvemenetluse alustamise vajaduse piisava kindlusega, ei ole tingimata vaja turu piiritlemisega tegeleda.

12,00 ja 10,00 euro eest. See tähendab, et praegusel juhul oleks Lux Expressil potentsiaalselt võimalik tõhusalt konkureerida Elroni hinnakujundusega, sest teistel kellaegadel on tal võimalik pakkuda samaväärset teenust soodsamalt. Sellest tulenevalt ei ole alust arvata, et antud asjaoludel Elroni poolt kehtestatud mõnevõrra soodsam hind on bussiveoteenuse pakkujate tegevust niivõrd mõjutanud/kahjustanud, et nemad ei suuda enam tõhusalt konkureerida. Seega võttes aluseks eeltoodu, ei ole taotluses esitatud kahtlused küllaldased viitamaks, et KonkS § 16 p 1 rikkumine esineks.

Eeltoodud põhjustel kujundas Konkurentsiamet seisukoha, et antud asjaoludel ei ole alust riikliku järelevalvemenetluse algatamiseks, mistõttu tuleb Teie 16.06.2025 taotluse alusel alanud haldusmenetlus HMS § 43 lg 4 p 2 alusel lõpetada.

Konkurentsiamet selgitab lisaks, et alates 06.07.2025 jõustunud konkurentsiseaduse muudatuste tulemusena muutus võimalike konkurentsialaste rikkumiste ja taotluste lahendamise menetluskord. Kuid põhjusel, et esitasite taotluse enne konkurentsiseaduse muudatuse jõustumist, lahendasime Teie taotluse varasemalt kehtinud menetlusreeglite järgi.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Uljana Ivanova
jurist